

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Bedřicha v právní věci žalobce: **P. L.**, zastoupen Mgr. Petrem Kallou, advokátem se sídlem Jana Zajíce 32, Praha 7 proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy** se sídlem Mariánské náměstí 25, Praha 1 v řízení o žalobě proti rozhodnutí Magistrátu hl.m.Prahy ze dne 30.4.2014 čj: SOC: 608555/2014

t a k t o :

I . Rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, odboru správních činností ve zdravotnictví a sociální péči ze dne 30.4.2014 čj: SOC: 608555/2014 **se zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II . Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr.Petra Kally, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhal zrušení rozhodnutí Magistrátu hl.m.Prahy ze dne 30.4.2014 čj: SO 608555/2014, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno usnesení Úřadu městské části Praha 13 ze dne 25.3.2014, čj: 13-12735/2014 o zastavení řízení ve věci žádosti žalobce o zařazení do evidence žadatelů

vhodných stát se osvojiteli. Žalobce v žalobě namítal, že napadené rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy, resp. s ústavním pořádkem České republiky, došlo k porušení zásady rovnosti, k zásahu do důstojnosti žalobce i do jeho soukromého a rodinného života. K zásahu do lidské důstojnosti žalobce došlo již samotným ustanovením § 13 odst. 2 zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o registrovaném partnerství“), neboť bylo rozhodováno pouze na základě jeho sexuální orientace bez přihlédnutí k jeho lidským kvalitám, schopnostem, dovednostem a možnostem. Z téhož důvodu došlo k porušení zásady zákazu diskriminace. Žalobce žije v registrovaném partnerství se svým partnerem, právě z tohoto důvodu nebylo žádosti žalobce o zařazení do evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli vyhověno, resp. v řízení o jeho žádosti bylo zastaveno. Napadené rozhodnutí představuje zásah do soukromého a rodinného života žalobce, ačkoliv je zřejmé, že jak institut manželství, tak institut partnerství upravují rodinný život, když oba svazky jsou definovány jako trvalé. Rodiněprávní charakter registrovaného partnerství vyplývá i z důvodové zprávy k zákonu o registrovaném partnerství. Že jde u registrovaných partnerů o rodinné příslušníky, vyplývá i z řady směrnic EU, které příkladmo v žalobě uvedl. Tomu koresponduje i judikatura Evropského soudu pro lidská práva. Žalobce dále poukázal na porovnání s právními úpravami jiných států Evropské unie a na stanovisko veřejné ochránkyně práv. Navrhl, aby soud žalobou napadené rozhodnutí, včetně prvostupňového rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně podal návrh na předložení věci Ústavnímu soudu s tím, že ustanovení § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství není v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Žalobce k podané žalobě předložil „Zprávu o šetření ve věci diskriminace z důvodu sexuální orientace v oblasti osvojení dítěte“ ze dne 1.7.2014 sp.zn. 2977/2014/VOP/PPO, v níž veřejná ochránkyně práv dospěla k závěru, že ustanovení právního předpisu nebo postup orgánu veřejné moci, které znemožňují osvojení pouze z důvodu sociální orientace potenciálního osvojitele, odporují ústavnímu pořádku a Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Veřejná ochránkyně práv současně konstatovala, že správní orgány jsou vázány celým právním řádem, proto se i na ně vztahuje povinnost aplikovat právo ústavně konformním způsobem. Zatímco ustanovení § 800 občanského zákoníku ústavně konformně vyložit lze, neplatí to už o ustanovení § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství, které veřejná ochránkyně práv považuje za protiústavní. Správní orgány nepochybily, pokud zastavily řízení podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, protože nemají oprávnění přerušit řízení a požádat Ústavní soud o přezkoumání ústavnosti určitého ustanovení, nelze jim vytýkat nezákonnost jejich postupu ani porušení principů dobré zprávy, neboť právní řád jim ani jiný postup neumožňoval.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě poukázal na skutečnost, že ani veřejná ochránkyně práv ve zprávě ze dne 1.7.2014 neshledala pochybení správních orgánů, i když právní úpravu, která znemožňuje osoby žijící v registrovaném partnerství osvojit dítě označila za problematickou. Dále žalovaný uvedl, že zprostředkování náhradní rodinné péče je založeno především na právech dětí, které nemají možnost vyrůstat ve své biologické rodině. Proto platí, že se dětem vhodným do náhradní rodinné péče vyhledávají vhodní náhradní rodiče z evidence vhodných osvojitelů a nikoliv naopak. V evidenci vhodných osvojitelů mohou být jen žadatelé, kteří se mohou osvojiteli také stát. Jestliže zákon o registrovaném partnerství v ustanovení § 13 stanoví, že trvalý partnerství brání tomu, aby se některý z žadatelů stal osvojitelem dítěte, jde o žádost zjevně nepřípustnou. Dítě při zprostředkování náhradní rodinné péče nemůže být objektem uplatňování práv dospělých osob. Dále poukázal na článek 20 Úmluvy o právech dítěte, podle kterého dítě dočasně nebo trvale zbavené rodinného prostředí nebo dítě, které ve vlastním zájmu nemůže být ponecháno v tomto

prostředí, má právo na zvláštní ochranu a pomoc poskytovanou státem, který zabezpečí takovému dítěti v souladu s vnitrostátním zákonodárstvím náhradní péči. Naopak tomu na dítě žádný právní nárok neexistuje. Závěrem žalovaný uvedl, že rozhodnutí o tom, zda zákon o registrovaném partnerství v platném znění je protiústavní či nikoliv, nemůže správní orgán učinit.

Žalobce v replice k vyjádření žalovaného uvedl, že žalobce neuplatňuje žádný právní nárok na dítě, namítá však, že došlo k zásahu do jeho práv, jestliže jeho žádost byla zamítnuta jen z důvodu jeho sexuální orientace.

Podáním ze dne 4.3.2015 čj: 11 A 106/2014-40 podal Městský soud v Praze k Ústavnímu soudu návrh na zrušení ustanovení § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství. Usnesením ze dne 5.3.2015 čj: 11 A 106/2014-46 řízení o žalobě soud přerušil.

Nálezem ze dne 14.6.2016 sp.zn. Pl. ÚS 7/15 Ústavní soud rozhodl tak, že ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, se ruší dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů. Z odůvodnění uvedeného nálezu vyplývá, že Ústavní soud dospěl k závěru, že uvedené právní ustanovení, kterým je nedůvodně vyloučená z možnosti osvojení jedna skupina obyvatel, dochází ve svých důsledcích k zásahu do jejich lidské důstojnosti a k porušení jejich práva na ochranu soukromého života. Proto uvedené ustanovení soud jako protiústavní zrušil.

Městský soud v Praze následně rozhodl usnesením ze dne 25.7.2016 o pokračování řízení o podané žalobě. Soud se zabýval důvodností podané žaloby. Podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“) rozhodl soud bez nařízení jednání, když k výzvě soudu účastníci řízení nevyjádřili s takovýmto postupem výslovný nesouhlas, má se tedy za to, že s rozhodnutím bez nařízení jednání souhlasí.

Z obsahu spisového materiálu je zřejmé, že žalobce podal u Úřadu městské části Praha 13 ze dne 3.3.2014 žádost o zařazení do evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli. O této žádosti rozhodl Úřad městské části Praha 13 usnesením ze dne 25.3.2014 čj: P 13-12735/2014, kterým řízení o žádosti zastavil s odůvodněním, že žádost je zjevně nedůvodná, neboť žadatel nesplňuje požadavky ustanovení § 800 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, když citované ustanovení neumožňuje osobám v registrovaném partnerství podat žádost o zařazení do evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli.

Proti tomuto usnesení podal žalobce odvolání, ve kterém namítal, že z ustanovení § 800 občanského zákoníku nevyplývá, že by osoba žijící v registrovaném partnerství nemohla být osvojitelem. Tento zákaz je obsažen v zákonu o registrovaném partnerství, které považuje za ustanovení porušující zásahu zákazu diskriminace, když žadatel splnil veškeré předpoklady stanovené zákonem pro zařazení do evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli.

O tomto odvolání rozhodl žalovaný správní orgán žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 30.4.2014 tak, že odvolání zamítl a usnesení Úřadu městské části Praha 13 ze dne 25.3.2014 potvrdil. V odůvodnění žalovaný konstatoval dosavadní průběh řízení s tím, že Úřad městské části v odůvodnění sice opomněl uvést, že zákaz osvojení osobou žijící v registrovaném partnerství stanoví § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství, chybějící citace příslušného ustanovení tohoto zákona však nemůže zvrátit skutečnost, že žádost o zařazení do evidence vhodných osvojitelů žadatele je zjevně nepřijatelná. Proto prvostupňový

správní orgán neměl jinou možnost, než řízení o žádosti zastavit. Státní orgány musí platnou právní úpravu respektovat.

Z výše uvedeného obsahu spisového materiálu vyplývá, že důvodem, proč nebylo žádosti žalobce vyhověno, resp. proč bylo řízení o jím podané žádosti zastaveno, bylo znění ustanovení § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství, platné v době vydání napadeného rozhodnutí. Podle tohoto ustanovení platilo, že trvající registrované partnerství brání tomu, aby se některý z partnerů stal osvojitelem dítěte.

Jak bylo výše uvedeno, uvedené ustanovení § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství bylo zrušeno nálezem Ústavního soudu ze dne 14.6.2016 sp.zn. Pl. ÚS 7/15, když Ústavní soud dospěl k závěru, že jde o ustanovení protiústavní, které zasahuje do lidské důstojnosti a práva na ochranu soukromého života osob, které žijí v registrovaném partnerství. Uvedený nálezn byl publikován v částce č. 91 Sbírky zákonů pod č. 234/2016 Sb. dne 22.7.2016. Tímto dnem nabyt uvedený nálezn Ústavního soudu účinnosti.

Soud se zabýval otázkou, zda uvedený Nález Ústavního soudu může mít vliv na důvodnost podané žaloby, když byl vydán poté, kdy žalobou napadené rozhodnutí nabylo právní moci, a když v řízení o přezkoumání rozhodnutí správních orgánů platí zásada, podle níž soud při přezkoumávání rozhodnutí správního orgánu vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

V daném případě není pochyb o tom, že v době, kdy žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno, platilo ustanovení § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství, podle něhož bylo osvojení dítěte osobou, která žila v registrovaném partnerství vyloučeno. Protože správní orgány při svém rozhodování jsou vázány zákonem a nepřísluší jim posuzovat ústavnost jednotlivých právních ustanovení, ani jim nebyla svěřena kompetence domáhat se posouzení ústavnosti právního předpisu či některého jeho právního ustanovení Ústavním soudem, nebylo lze v postupu žalovaného ani v postupu prvostupňového správního orgánu v této věci shledat porušení zákona. Tuto skutečnost ostatně konstatovala i veřejná ochránkyně práv ve výše uvedené zprávě ze dne 1.7.2014.

Soud však má za to, že zásadu upravenou v ustanovení § 75 odst. 1 s.ř.s. nelze považovat za zásadu absolutní, a to zejména v případech, kdy soud v určité konkrétní věci podá návrh na zrušení právního ustanovení, které bylo správními orgány v té které konkrétní věci aplikováno k Ústavnímu soudu. Opačný závěr by znamenal, že podání návrhu k Ústavnímu soudu a vyhovění tomuto návrhu Ústavním soudem by bylo bez jakéhokoliv právního účinku právě v té konkrétní věci, v níž bylo přistoupeno k podání návrhu na zrušení aplikovaného právního ustanovení Ústavním soudem. Soud má tedy za to, že v dané věci nelze nepřihlídnout ke skutečnosti, že výše uvedeným nálezem Ústavního soudu ze dne 14.6.2016 byla deklarována protiústavnost ustanovení § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství, podle něhož bylo v daném případě správními orgány postupováno. Stejně tak nelze přehlédnout skutečnost, že v důsledku nálezu Ústavního soudu došlo dnem 22.7.2016 ke zrušení zmíněného ustanovení § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství.

Svoji roli má i skutečnost, že soud může podat návrh k Ústavnímu soudu pouze v případě, kdy dospěje k závěru, že právní ustanovení, které bylo v té které přezkoumávané konkrétní věci aplikováno, je v rozporu s ústavními předpisy. To znamená, že návrh k Ústavnímu soudu může soud podat vždy pouze až následně poté, kdy k podané žalobě přezkoumává určité rozhodnutí správního orgánu, návrh k Ústavnímu soudu může tedy

správní soud podat pouze vždy následně poté, kdy správní orgán rozhodl. Důsledné lpění na tom, že rozhodný je právní stav v době vydání napadeného rozhodnutí by vedlo k absurdní situaci, kdy by ve věci, v níž byl návrh k Ústavnímu soudu podán, nebylo možno skutečnost, že Ústavní soud aplikované právní ustanovení považoval za protiústavní a z tohoto důvodu aplikované právní ustanovení zrušil, zohlednit právě v této konkrétní věci. Soud při své úvaze vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29.6.2005 čj: 6 A 102/2001-59, ve kterém Nejvyšší správní soud vyjádřil, že soud není při přezkoumávání rozhodnutí vázán ustanovením zákona, které k jeho návrhu Ústavní soud zrušil pro rozpor s Ústavou.

Z výše uvedených důvodů soud musel zohlednit skutečnost, že došlo ke zrušení ustanovení § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství, což bylo jediné právní ustanovení, které zakazovalo osvojení dětí osobami, které žijí v registrovaném partnerství.

Z výše uvedených důvodů dospěl soud k závěru, že jsou splněny podmínky pro zrušení napadeného rozhodnutí. S přihlédnutím k žalobním námitkám je nutno konstatovat, že námitky spočívaly zejména v tvrzení o protiústavnosti aplikovaného ustanovení § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství. Tuto protiústavnost konstatoval i Ústavní soud. Proto námitky, které žalobce v podané žalobě uvedl, je nutno považovat za námitky důvodné. Soud proto postupoval podle § 78 odst. 1 a odst. 4 s.ř.s., žalobou napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení bude na žalovaném, aby znovu posoudil důvodnost odvolání žalobce proti usnesení Úřadu městské části Praha 13 s tím, že je vázán právním názorem, který je vyjádřen v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.) a zohlední skutečnost, že ustanovení § 13 odst. 2 zákona o registrovaném partnerství bylo s účinností ke dni 22.7.2016 zrušeno.

Výrok o nákladech v řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., žalobce měl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení náleží. Náklady řízení spočívají v částce 3.000 Kč za soudní poplatek zaplacený žalobcem z podané žaloby a odměny za zastupování za 2 úkony právní služby po 3.100 Kč (§ 7, § 9, § 11 odst. 1 písm. a), písm. d) vyhl.č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů – příprava a převzetí zastoupení, podání žaloby), 2x režijní paušál po 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů), odměna za zastupování tedy činí celkem 6.800 Kč. Vzhledem k tomu, že je zástupce žalobce plátcem daně z přidané hodnoty, je nutno k uvedené částce přičíst částku 1.428 Kč jako daň z přidané hodnoty. Celkem tedy odměnu za zastupování advokátem činí 8.228 Kč. Náklady řízení celkem představují částku 11.228 Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 29. července 2016

JUDr. Hana Veberová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Kotlanová